

D. TILJAK, *Volovi*. Zagreb, Moderna galerija

TEŠIJA, Stjepan, arhitekt (Split, 27. VII. 1944). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1968 (D. Galić). Realizira mnogobrojne stambene i stambeno-poslovne zgrade kojima, optimalno koristeći stambeni prostor, teži stvaranju urbanog identiteta novih prigradskih naselja (Siget, 1980. i 1985; Dugave, 1980; Slobodina, 1981; Lanište, 1987; Malešnica, 1987 — u Zagrebu te naselja Cesarčeva III u Sisku, 1976. i Luka u Sesvetama, 1980). Sudjelovao je na natječajima za spomen-dom u Splitu (1972, III. nagrada, s I. Pitešom), ugostiteljski školski centar u Zagrebu (1982, II. nagrada), društveni dom u Prečkom (1985, III. nagrada, s D. Raosom), tehnički školski centar u Zadru (1987, II. nagrada), te za stambeno naselje Pantovčak-Zelengaj u Zagrebu (1987, I. nagrada, s D. Raosom).

M. TIJARDOVIĆ, *Naši običaji*

LIT.: I. Maroević, Sadašnjost hrvatske arhitekture, ČIP, 1986, 4. — I. Oštrić, Tehnički školski centar u Zadru, ČIP, 1987, 6.

F. Vu.

TEUTOBURGIUM → DALJ

TEŽAK-GREGL, Tihomila, arheologinja (Zagreb, 28. V. 1954). Diplomirala na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Od 1979. kustosica u Arheološkom muzeju u Zagrebu, a od 1983. predaje na Filozofskome fakultetu u Zagrebu na katedri za prapovijesnu arheologiju. Doktorirala 1990 (*Kultura linearnotrakaste keramike i njezina geneza na području sjeverne Jugoslavije*). Proučava razdoblje neolitika i eneolitika u kontinentalnoj Hrvatskoj. Istraživala na Vučedolu, u Vinkovcima, Starome Čiču, Ozlju.

BIBL.: *Certosa fibule na centralnom japodskom području*, VjAM, 1981, 14; *Neolitička i eneolitička antropomorfna plastika iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu*, ibid., 1984, 16–17; *Dva nova groba badenske kulture s Vučedola*, Opuscula archaeologica, X, Zagreb 1985; *O problemu idoloplastike u badenskoj kulturi*, ibid., XIII, Zagreb 1988; *Kultura linearnotrakaste keramike u središnjoj Hrvatskoj*, Zagreb 1993.

R.

THEBALDI, Francisco, graditelj (XVI. st.). Vrhovni nadzornik hrvatske i slavonske vojne granice; na tu ga je dužnost postavio 1564. car Ferdinand. Vodi gradnju i nadzor utvrda u Varaždinu, Radgoni, Ptuj, Mariboru i Fürstenfeldu u Austriji. God. 1566. sastavlja izvještaj o stanju utvrda u Đurđevcu, Koprivnici, Topolovcu, Cirkveni, Križevcima, Ivaniću i Varaždinu. Projektira i vodi gradnju utvrda u Trstu i Rijeci.

LIT.: R. Kohlbach, Steirische Baumeister tausendundein Werkmann, Graz 1961, str. 40.

M. Kru.

TIJARDOVIĆ, Ivo, skladatelj i slikar (Split, 18. IX. 1895 — Zagreb, 19. III. 1976). Glazbu učio u Splitu i Beču, gdje je studirao arhitekturu. Bio je ilustrator bečke glazbene revije »Édition Slave« i slikar modela za »Wiener Mode«. U Zagrebu je 1921. izdao seriju karikatura sa satiričnim prikazima svojih ratnih doživljaja. Crtao je karikature i ilustracije za »Jutarnji list« i »Politiku«. Na praišvedbama svojih opereta (*Mala Floramye*, 1925; *Splitski akvarel*, 1928) bio je scenograf i kostimograf. Slikao portrete i pejzaže.

P. C.

TIJARDOVIĆ, Mate, naivni kipar (Ernestinovo, 28. V. 1947). Od 1960. rezbari u drvetu portrete, figure i kompozicije sakralnih obilježja (*Naši običaji*, 1979; *Muš i žena*, 1983). Njegovi se noviji radovi odlikuju sumarnim oblicima, koji odstupaju od ranijega naturalizma (*Raspeti Krist*, 1992; *Žene stup obitelji*, 1995). Godine 1972. osnovao kiparsku koloniju izvorne umjetnosti u Ernestinovu. — Samostalno izlagao u Dubrovniku, Osijeku, Zagrebu, Ernestinovu, Vinkovcima, New Yorku, Vukovaru, Osijeku, Kninu, Hamburgu, Iloku, Omišu, Zadru, Našicama i Belišću.

LIT.: A. Mokronović, Mato Tijardović (katalog), Osijek 1995.

R.

TILLURIUM → TRILJ

TILJAK, Đuro, slikar (Zagreb, 25. III. 1895 — 11. XII. 1965). Studij slikarstva započeo 1914. na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu (O. Iveković, M. Cl. Crnčić), ali ga 1915. prekida. Poč. 1919. odlazi u Moskvu, gdje studira na Akademiji kod V. Kandinskoga. Iste se godine vraća u domovinu i završava Akademiju u Zagrebu 1923 (Lj. Babić). Potom je nastavnik crtanja u Rumi, Korenici, Vranju, Petrinji i Zagrebu. Prvi put izlaže 1924. na Proljetnome salonu u Zagrebu. Usavršava se na École du Louvre u Parizu 1928/29. God. 1930–33. izlaže sa »Zemljom«, a 1934/35. s »Grupom zagrebačkih umjetnika«. Bio je urednik revije »Kultura« i lik. kritičar časopisa »Književnik«. God. 1942. odlazi u partizane, gdje djeluje kao likovni i politički radnik. Boravio u umj. koloniji u Cozzanu (Italija). Od 1945. predavao je na Akademiji u Zagrebu. Bio je član JAZU.

U njegovim je ranim akvarelima uočljiv istančani osjećaj za boju i ton-sko nijansiranje (*Proljetne krošnje*, 1916; *Pejzaž s Korane*, 1918). Tijekom boravka u Moskvi na nj su najjači dojam ostavila djela franc. impresionista i postimpresionista iz Tretjakovske galerije. U akvarelima iz toga razdoblja osjeća se utjecaj Cézannea a u crtežima Van Gogha i Matissea. U trećem desetljeću slika u duhu magičnoga realizma, pri čemu racionalna konstrukcija čvrstih volumena ne poništava kromatsku osjetljivost (*Park*, 1925). S približavanjem »Zemlji« nestaje naglašene kubičnosti, motiv je programatski reducirana, a ljestvica boja škrti i zatvorena (*Cipeliši*, 1930). U tome razdoblju osobitu pozornost poklanja crtežu koji tvori podlogu kompozicije, poglavito u dokumentaristički shvaćenim gradskim vedutama. Slijedi razdoblje nepretencioznih krajolika iz okolice Zagreba, smirenih kompozicija specifične poetičnosti (*Volovi*, 1934) i pejzaža s Visa, građenih slobodnim ritmom obojenih mrlja (*Kanjon Stinive*, 1936). U ratnim godinama crta dramatične figurativne prizore (*Banijski zbjeg*, 1944), potom se vraća